

FÓLKASKÚLIN

DANSKT

9. FLOKKUR

Mikudagur 29. maí 2013

kl. 08.30 - 12.30

M
E
N
T
A
M
Á
L
A
R
Á
Ð
I
Ð

Mynd: Gulakur Zachariasen

Loyvdir hjálparmiðlar: Orðabækur

Tú skalt velja eitt av hesum evnunum og skriva um tað:

1. Pjæk s. 3

Skriv et debatindlæg om pjækkeri. I indlægget skal du bl.a. diskutere følgende spørgsmål:

- Hvilke grunde giver eleverne til at pjække fra undervisningen?
- Hvad gør skolerne i Esbjerg for at stoppe pjækkeriet?
- Hvad synes du skolernes kampagne?

Du skal tage udgangspunkt i linket www.snar/progv/2013/DAN/9fl/fila1.

Tekst: www.newsskole.dk, 2012.

Overskrift: Pjæk

2. Penge er ikke alt eller?..... s. 4-5

- Skriv et essay, hvori du reflekterer over tekstens indhold.

Tekst: Fattigdom og social udstødelse, undervisningshæfte for 8. og 9. i dansk og samfundsfag, 2010.

Overskrift: Penge er ikke alt eller?

3. Hvor er håndklædet? s. 6-7

- Skriv et debatindlæg til avisen Jyllands-Posten, hvor du kommenterer udtalelserne i artiklen.

Tekst: Jyllands-Posten, Unge er blufærdige som aldrig før, 2012.

Overskrift: Hvor er håndklædet?

4. Et moderne eventyr..... s. 8

- Skriv et moderne eventyr, dvs. et eventyr, som foregår i vore dage.
- De ting, du kan se på maleriet, skal indgå i dit eventyr.
- Eventyret skal indeholde bl.a. følgende eventyrtræk: tallet 3, modsætninger og overnaturlige væsner.
- Giv eventyret en titel.

Tekst: Danskekunstnere.dk, 2011.

5. Sig nærmer tiden... s. 9

- Giv en analyse og fortolkning af sangen *Sig nærmer tiden....*

Tekst: Steen Steensen Blicher, fra digtsamlingen *Trækfuglene*, 1838.

Overskrift: Sig nærmer tiden

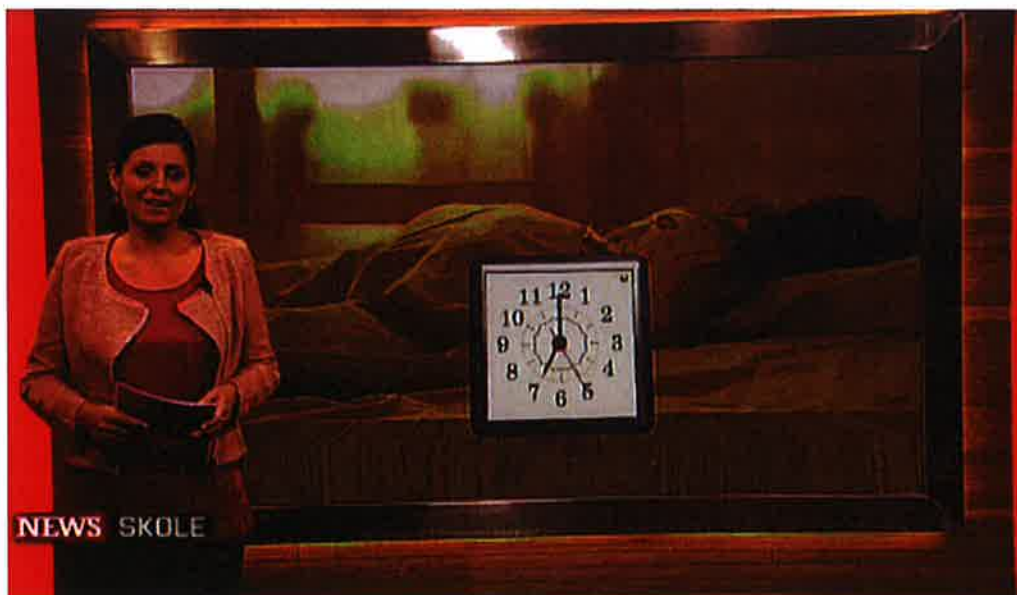
1 Pjæk

Skriv et debatindlæg* om pjækkeri. I indlægget skal du bl.a. diskutere følgende spørgsmål:

- Hvilke grunde giver eleverne til at pjække fra undervisningen?
- Hvad gør skolerne i Esbjerg for at stoppe pjækkeriet?
- Hvad synes du skolernes kampagne?

Du skal tage udgangspunkt i linket nedenfor.

www.snar.fo/progv/2013/DAN/9fi/fila1

**Debatindlæg er en tekst, som udtrykker en holdning og kræver stillingtagen.*

2 Penge er ikke alt eller?

- Skriv et essay*, hvori du reflekterer over tekstens indhold.

Sidste år kom Kasper på sommerferie

Lone Møller er blevet ekspert i at søge legater¹, og når en ansøgning en sjælden gang giver bonus, jubler hun sammen med sin søn Kasper.

1 **SIDSTE ÅR FIK VI** et legat på 1000 kroner
til at holde sommerferie for. Så holdt vi et lille
møde, som endte med, at vi trak lod om, hvad
pengene skulle bruges til. Kasper vandt og kom
5 på sommerferie hos min voksne datter i Jylland,
fortæller 47-årige Lone Møller. Hun sidder i
solskinnet uden for det lille hus, der ligger nabo
til en bondegård lidt uden for Ringsted. Op ad
stolen læner to krykker sig. Med dem kan hun
10 bevæge sig rundt i huset og den lille have - i
slow motion. For tre år siden blev hun opereret
for en nedslidt ryg, men lige da hun var ved at
komme sig oven på indgrebet, blev hun under
en cykeltur kørt ned af en uopmærksom bilist.
15 Siden har smerterne i ryggen været der konstant,
og hun bruger i dag mellem 1600 og 2000 kroner
om måneden på smertestillende medicin.

Ingen ture til BonBon-Land

20 Lone Møller har de seneste to år levet af kontant-
hjælp², men det er svært at få økonomien til at
hænge sammen. "Der bliver ingen ture til Bon-
Bon-Land og andre forlystelser, som vi kunne
tage ud til, før jeg blev syg. I butikkerne køber
25 vi altid den allerbilligste mad, og tøj arver vi fra
min søsters familie," siger Lone Møller, der ville

ønske, at hun havde økonomi til at støtte sønnen
Kasper bedre.

"Han har svært ved at læse, og han stammer
meget. Nu er han begyndt på mekanikeruddan- 30
nelsen på Teknisk Skole, men selv om jeg rigtig
gerne ville forære ham en computer, der kunne
hjælpe ham med at få læst tekster op, har jeg
ikke råd," forklarer Lone Møller. For at skaffe
35 lidt ekstra i hverdagen har Lone Møller kastet sig
over at skrive legatansøgninger. På biblioteket
har hun lånt to store håndbøger med hundredvis
af legater³. Det seneste år har hun sendt omkring
40 50 ansøgninger, og selv om hun kun har fået
ganske få svar, er der jubelscener, når der er en
check i svarkuverten.

"Mange vil sikkert synes, at 1000 kroner er
småpenge, men for os gør det en stor forskel, så vi
råber og skriger af glæde, når der er positivt svar." 45

Svært at bede om hjælp

Selv om Lone Møller synes, det er nedværdi-
gende at skulle bede venner og familie om hjælp,
har hun alligevel gjort det flere gange.

"Især til jul har vi oplevet, at venner og familie 50
er kommet med en flæskesteg, en and og lidt øl.
Det betyder, at jeg kan få råd til at give Kasper

en gave til 200 kroner,” forklarer Lone Møller.

55 Bondemanden, der ejer det hus, hun bor i, hjælper også, hvor han kan.

”Han betalte for installation af en brændeovn i huset, og min bror hjælper med at skaffe brænde, som vi frit kan hente på bondegårdens arealer, så nu er det faktisk gratis at varme huset op”. Men selv om det varmer både kroppen og sjælen, når netværket rækker en hjælpende hånd, er det ikke altid, det fungerer.

60 ”Når man ringer til nogle venner og beder dem om at tage noget vaskepulver med herud og så får det svar, at de ikke har tid, og at jeg skal ringe til nogen andre, så kan man jo godt fornemme, at de ikke gider én mere,” siger Lone Møller.

Tre specialister har sagt, at Lone Møller aldrig mere kommer til at arbejde.

70

Derfor håber hun, at hun en dag vil blive godkendt til førtidspension³. Det vil nemlig gøre hendes økonomi væsentligt bedre.

”Så vil jeg invitere til en stor fest, som tak til alle dem, der har hjulpet mig.”

75

¹ *Legater*: Penge man kan søge om at få.

² *Kontanthjælp*: Penge man får, hvis man ikke kan forsørge sin familie.

³ *Fortidspension*: Penge man har ret til at få, hvis man ikke kan arbejde.

**Essay: En tekst, hvor du udtrykker dine tanker og meninger om emnet. Du kan fremstille og omtale problemstillinger uden selv at kende den fulde sandhed. Du kan udtrykke din tvivl om, hvad du skal mene, og du kan med din tekst få læseren til at tænke sig om.*

3 Hvor er håndklædet?

- Skriv et debatindlæg* til Jyllands-Posten, hvor du kommenterer udtalelserne i artiklen.

Unge er blufærdige som aldrig før

Af TEA KROGH SØRENSEN

- 1 Danske unge undlader at bade efter idræt, fordi de er flove over at vise sig nøgne.

5 Danske unge er kropsfokuserede og blufærdige som aldrig før. Mange har det skidt med deres kroppe, og de bryder sig ikke om at tage bad i skolen, svømmehallen og idrætsklubben.

10 Ifølge idrætslærere og ungdomsforskere er det et stigende problem, at unge i stor stil springer badet efter idrætstimerne over eller pjækker fra idræt, fordi de vil undgå at bade med klassekammeraterne.

15 Ifølge en undersøgelse, som Steno Museet i Aarhus har foretaget blandt 800 unge i forbindelse med en udstilling om kropskultur, har 30 pct. af de ældste elever i folkeskolen det dårligt med at bade med andre. En undersøgelse, som Center for Ungdomsstudier gennemførte i fjor blandt flere end 1.200 elever fra 7. til 9. klasse, viser, at 15 pct. af pigerne aldrig deltager i idrætsaktiviteter i skolen eller idrætsklubber, fordi det er flovt at bade med de andre.

20 33 pct. af pigerne deltager, men finder det flovt at skulle i bad efterfølgende. Også drengene er blufærdige, men i mindre målestok.

25 »Børn og unge er blevet mere blufærdige de senere år,« siger Jesper von Seelen, som er ph.d. i skoleidræt og idrætspædagogik på Syddansk Universitet.

Bekymrende tendens

Formanden for Dansk Idrætslærerforening, Trine Lausen Lund, ser en klar og bekymrende tendens.

30 »Vi har haft en stærk idrætskultur, hvor vi runder fælles fysisk aktivitet af med et bad - af hensyn til hygiejnen og det sociale kulturelle aspekt. Men i dag tager børn hjem for at bade, og nogle pjækker ligefrem fra idræt i skolen for at undgå at bade offentligt,« siger Trine Lausen Lund.

35 Idrætslærerforeningens anbefaling er, at alle elever bader efter idræt, men ifølge formanden vælges der i praksis mange forskellige løsninger - lige fra krav om badning for alle over indretning af separate bruserum til at acceptere, at børnene opgiver badet for i det mindste at sikre, at de får rørt sig.

40 Ifølge ungdomsforsker Søren Østergaard, leder af Center for Ungdomsstudier, handler den stigende blufærdighed bl.a. om, at de unge oplever kroppen som en sladrehanke.

45 »Hvis man er fit, er man i kontrol. Hvis man ikke er fit, er man ikke i kontrol. Når de unge bader sammen, er der derfor kontant afregning ved kasse 1. Kroppen viser, om vi har styr på vores liv,« forklarer Søren Østergaard.

Jyllands-Posten 10.02.2012

UNGE DROPPER BADET EFTER IDRÆT..!

COPYRIGHT : MORTEN INGEMANN

**Debatindlæg er en tekst, som udtrykker en holdning og kræver stillingtagen.*

4 Et moderne eventyr

- Skriv et moderne eventyr, dvs. et eventyr, som foregår i vore dage.
- De ting, du kan se på maleriet, skal indgå i dit eventyr.
- Eventyret skal indeholde bl.a. følgende eventyrtræk: tallet 3, modsætninger og overnaturlige væsner.
- Giv eventyret en overskrift.

www.danskekunstnere.dk, 2011

5 Sig nærmer tiden...

- Giv en analyse og fortolkning af sangen *Sig nærmer tiden*.

1 Sig nærmer tiden, da jeg må væk,
jeg hører vinterens stemme;
thi også jeg er kun her på træk,
og haver andensteds hjemme.

5 Jeg vidste længe, jeg skal herfra;
det hjertet ikke betynger,
og derfor lige glad nu og da
på gennemrejsen jeg synger.

10 Jeg skulle sjunget lidt mer måske –
måske vel også lidt bedre;
men mørke dage jeg måtte se,
og storme rev mine fjedre.

15 Jeg ville gerne i Guds natur
med frihed spændt mine vinger,
men sidder fast i mit snævre bur,
det allevegne mig tvinger.

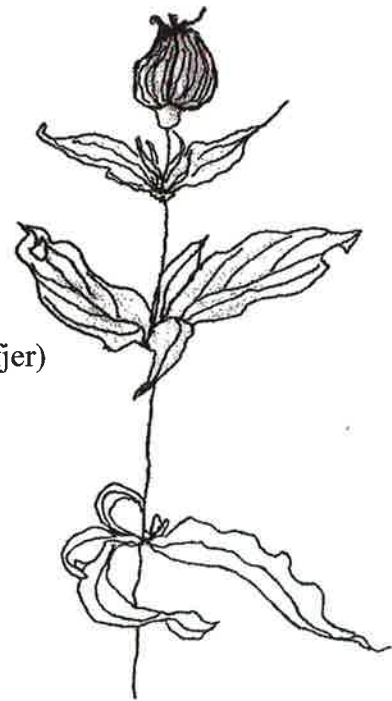
20 Jeg ville gerne fra højen sky
udsendt de gladere sange;
men blive må jeg for kost og ly
en stakkels gældbunden fange.

25 Tit ligevel til en smule trøst
jeg ud af fængslet titter
og sender stundom min vemodsrøst
med længsel gennem mit gitter.

30 Lyt og, o vandrer! til denne sang;
lidt af din vej du hidtræde!
Gud ved, måske det er sidste gang,
du hører livsfangen kvæde.

35 Mig bæres for som ret snart i kvæld
at gitterværket vil briste;
thi kvidre vil jeg et ømt farvel;
måske det bliver det sidste.

(fjedre: fjer)

(vemodsrøst: triste sang)

(hidtræde: læg din vej forbi mit
fængsel)

(kvæde: synge)

(Mig bæres: det forekommer mig, at jeg
allerede i aften skal dø)

(Thi: derfor)